

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

ગુજરાત હાઈકોર્ટ, અમદાવાદ

પ્રથમ અરજી નંબર ૨૩૨૦/૨૦૧૬

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય શ્રી ન્યાયમૂર્તિ એમ. આર. શાહ

સહી/ –

અને

માનનીય શ્રી ન્યાયમૂર્તિ એ. એસ. સુપેહિયા

સહી/ –

૧ શું સ્થાનિક સમાચારપત્રોના પત્રકારોને ચુકાદો જોવાની મંજૂરી હા.

આપવામાં આવી શકે છે?

૨ પત્રકારને સંદર્ભ કરવામાં આવશે કે નહીં? હા.

૩ શું ન્યાયમૂર્તિઓ ચુકાદાની ઉચિત નકલ જોવા માંગે છે? ના.

૪ શું આ કેસમાં ભારતનું બંધારણ અથવા તે હેઠળ કરવામાં આવેલા ના.

કોઈ આદેશના અર્થઘટને સંબંધિત કાયદાનો કોઈ નોંધપાત્ર પ્રશ્નનો

સમાવેશ થાય છે ?

=====

તારાબેન વિંદોચંદર ચંપાનેરીયા & ૧....અપીલકર્તા (ઓ)

વિરુદ્ધ

ચિનમય શૈલેષભાઈ દલવાડી, & ૨.....પ્રતિવાદી (ઓ)

=====

ઉપસ્થિતિ :

અપીલકર્તા (ઓ) નંબર ૧-૨ માટે શ્રી મોહસિન એમ. હકીમ, એડવોકેટ

પ્રતિવાદી (ઓ) નંબર ૩ માટે શ્રી વિભૂતી નાનાવતી, એડવોકેટ

=====

કોરમ: માનનીય શ્રી ન્યાયમૂર્તિ એમ. આર. શાહ

અને

માનનીય શ્રી ન્યાયમૂર્તિ એ. એસ. સુપેહ્યા

તારીખ:૧૯/૧૦/૨૦૧૬

મૌખિક ચુકાદો

(પર: માનનીય શ્રી ન્યાયમૂર્તિ એમ. આર. શાહ)

૧.૦ સ્વીકારો.શ્રી વિભૂતિ નાનાવતી, વિદ્વાન એડવોકેટ, પ્રતિવાદી નંબર ૩-
રિલાયન્સ જનરલ ઈન્શ્યોરન્સ કંપની લિમિટેડ વતી પ્રવેશની નોટિસની સેવા
માફ કરે છે.કેસની હકીકતો અને સંજોગોમાં અને સંબંધિત પક્ષો માટે વિદ્વાન
વકીલોની સંમતિ સાથે અને વર્તમાન અપીલમાં સામેલ વિવાદ સાંકડી દિશામાં
છે, વર્તમાન અપીલ આજે અંતિમ સુનાવણી માટે લેવામાં આવે છે.

૨.૦ રાજપીપાલામાં મોટર અકસ્માત દાવા ટ્રિબ્યુનલ (મુખ્ય), નર્મદા દ્વારા
પસાર કરાયેલા વિવાદિત ચુકાદા અને ચુકાદાથી વ્યથિત અને અસંતુષ્ટ
અનુભવીને એમ. એ. સી. પી. નંબર ૨૨૩/૨૦૧૩ માં પસાર કરવામાં આવ્યો
હતો, જેના દ્વારા વિદ્વત ટ્રિબ્યુનલે આ દાવાની અરજીને આંશિક રીતે મંજૂરી
આપી છે અને કુલ ૧૧૧૮૮૦૦ રૂપિયાની રકમનો ચુકાદો આપ્યો છે (મૃતકની
યોગદાનની બેદરકારી માટે ૫૦ ટકા બાદ કર્યા પછી, જેમ કે ૫૫૯૪૦૦ રૂપિયા

આપવામાં આવ્યા છે), મૂળ દાવેદારોએ વર્તમાન પ્રથમ અપીલને પ્રાધાન્ય આપ્યું છે.

૩.૦ તે ૨૮/૧૦/૨૦૧૩ ના રોજ થયેલા વાહન અકસ્માતમાં મૃતક વિનોદચંદ્ર રમણલાલ ચંપનેરિયાનું મૃત્યુ થયું હતું.અકસ્માત સમયે મૃતક નાયબ વન સંરક્ષક, રાજપીપાલાની કચેરીમાં બિટ ગાર્ડ તરીકે સેવા આપી રહ્યો હતો અને દર મહિને ૨૭૨૨૩ રૂપિયા પગાર/આવક મેળવતો હતો.અકસ્માત સમયે મૃતકની ઉંમર ૫૩ વર્ષની હતી.

૩.૧.પુરાવાઓના મૂલ્યાંકન પર, વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલે મૃતકને ૫૦ ટકાની હદ સુધી યોગદાનની બેદરકારી ગણાવી છે.રેકૉર્ડ પરના પગાર પ્રમાણપત્રને ધ્યાનમાં લેતા, દુર્ભળ ટ્રિબ્યુનલે મૃતકના પગાર/આવકને દર મહિને ૨૭૨૨૩ રૂપિયા ગણાવી છે અને આવકવેરામાં ૧૦ ટકા અને વ્યાવસાયિક કરવેરામાં દર મહિને ૨૦૦ રૂપિયા બાદ કર્યા પછી, વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલે સાડા ચાર વર્ષના સમયગાળા માટે એટલે કે તેમની નિવૃત્તિ સુધી અને ત્યારબાદ આગામી સાડા ચાર વર્ષ માટે દર મહિને ૪૦૦૦ રૂપિયાના દરે ૨૪૩૦૦ રૂપિયાની આવકનું મૂલ્યાંકન કર્યું છે.તે પછી, મૃતકના વ્યક્તિગત ખર્ચ માટે એક તૃતીયાંશ બાદ કર્યા પછી અને ૯ નો ગુણક લાગુ કર્યા પછી, વિદ્વાન ન્યાયાધીશે આવકની ભાવિ ખોટ ૧૦૧૮૮૦૦ રૂપિયા નક્કી કરી છે.ત્યારબાદ, વિદ્વાતાપૂર્ણ ટ્રિબ્યુનલે અંતિમ સંસ્કારના ખર્ચ

માટે વધુ ₹૨૫,૦૦૦, સંઘના ગુકસાન માટે ₹૫૦,૦૦૦ અને સંપત્તિના ગુકસાન માટે ₹૫૦,૦૦૦નો ચુકાદો આપ્યો છે.આમ, વિદ્વત ટ્રિબ્યુનલે ૧૧૧૮૮૦૦ રૂપિયાનું વળતર નક્કી કર્યું છે અને મૃતકની યોગદાનાત્મક બેદરકારી માટે ૫૦ ટકા બાદ કર્યા પછી, વિવાદિત ચુકાદો અને ચુકાદા દ્વારા, વિદ્વત ટ્રિબ્યુનલે દાવો અરજીની તારીખથી તેની પ્રાપ્તિ સુધી ૯ ટકા વ્યાજ સાથે ૫૫૯૪૦૦ રૂપિયા આપ્યા છે.

૩.૨.વિદ્વતાપૂર્ણ ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા પસાર કરાયેલા વિવાદિત ચુકાદા અને ચુકાદાથી વ્યથિત અને અસંતુષ્ટ અનુભવતા, મૂળ દાવેદારોએ વળતરની રકમ વધારવાની વિનંતી કરતી વર્તમાન પ્રથમ અપીલને પસંદ કરી છે.

૪.૦ અપીલકર્તાઓ-મૂળ દાવેદારોના વિદ્વાન એડવોકેટ શ્રી મોહસિન હકીમે ભારપૂર્વક રજૂઆત કરી છે કે વિદ્વત ટ્રિબ્યુનલે નિર્ભરતાના ગુકસાન માટે ૧૦૧૮૮૦૦ રૂપિયા આપવામાં ભૌતિક ભૂલ કરી છે.

૪.૧.એવું રજૂ કરવામાં આવે છે કે અકસ્માત સમયે મૃતકની પગારની આવક રૂ.૭૨૨૩ રૂપિયા હતી.એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે ૧૦ ટકાના દરે આવકવેરાની કપાત કર્યા પછી અને ભવિષ્યમાં આવકની ખોટ કરવાના હેતુથી મૃતકની વ્યાવસાયિક કર આવકની કપાત કર્યા પછી દર મહિને રૂ.૩૩૦૦

ગણવામાં આવે તે જરૂરી છે અને ત્યારબાદ મૃતકના વ્યક્તિગત ખર્ચ માટે ૧૧ નો ગુણક લાગુ કરીને એક તૃતીયાંશ બાદ કર્યા પછી, વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલે ભવિષ્યમાં આવકમાં વધારો કરવાનો ચુકાદો આપવો જોઈએ.

જ.૨.એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે વર્તમાન કેસમાં વિદ્વત ટ્રિબ્યુનલે વિભાજિત આવક અને ગુણક પદ્ધતિ અપનાવી છે જેને માનનીય સર્વોચ્ચ કોર્ટ દ્વારા નિર્ણયોમાં મંજૂરી આપવામાં આવી નથી.એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે સરલા વર્મા અને અન્યો વિરુદ્ધ દિલ્લી પરિવહન નિગમ અને અન્ય (૨૦૦૯) ૬ એસ. સી. સી. ૧૨૧માં નોંધાયેલા કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ કોર્ટના નિર્ણય અનુસાર, મૃતકની ઉંમર ૫૩ વર્ષની હતી, અકસ્માત સમયે મૃતકની આવક એટલે કે દર મહિને રૂ.૭૨૨૩ રૂપિયા (આવકવેરો અને વ્યાવસાયિક કરવેરા પછી રૂ.૪૩૦૦ રૂપિયા) ને ધ્યાનમાં રાખીને ભવિષ્યમાં આવકની ખોટનો ચુકાદો આપવો જરૂરી હતો.

જ.૩.એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે જોકે વર્તમાન કેસમાં વિદ્વત ન્યાયાધીશે મૃતકની આવકને માત્ર સાડા ચાર વર્ષના સમયગાળા માટે દર મહિને રૂ.૪૩૦૦ રૂપિયા અને ત્યારબાદ બાકીના સાડા ચાર વર્ષ માટે દર મહિને રૂ.૪૦૦૦ના દરે ધ્યાનમાં લીધી છે, જે ટકાવી શકાતી નથી.

જ.જ.વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે, તેથી, દર મહિને ૧૬૨૦૦ રૂપિયા એટલે કે વાર્ષિક ૧૯૪૪૦૦ રૂપિયાની નિર્ભરતાની ખોટને ધ્યાનમાં રાખીને અને ૧૧ નો ગુણક લાગુ કરવાથી, નિર્ભરતાની ખોટ ૨૧૩૮૪૦૦ રૂપિયા થશે.

જ.પ.અપીલકર્તાઓ માટે વિદ્વાન એડવોકેટ શ્રી હકીમ દ્વારા આગળ રજૂ કરવામાં આવ્યું છે કે વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલે માત્ર સંપત્તિના નુકસાન માટે રૂપિયા ૨૫૦૦૦ અને સંઘના નુકસાન માટે રૂપિયા ૫૦,૦૦૦ આપવાની ભૌતિક ભૂલ કરી છે.એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે સિવિલ અપીલ નંબર ૯૧૯૪/૨૦૧૬ માં પ્રસ્તુત સંઘના રાની દહબર્મા વિરુદ્ધ ધ નેશનલ ઇન્શ્યોરન્સ કંપની લિમિટેડના કેસમાં માનનીય સુપ્રીમ કોર્ટના નિર્ણય અનુસાર, દાવેદારો સંપત્તિના નુકસાન માટે ઓછામાં ઓછા ૧ લાખ રૂપિયા અને સંઘના નુકસાન માટે ૧ લાખ રૂપિયા મેળવવા માટે હકદાર રહેશે.તેમણે વાજબી રીતે સ્વીકાર્યું છે કે દાવેદારો માત્ર અંતિમ સંસ્કારના ખર્ચ માટે ૫૦૦૦ રૂપિયા મેળવવા માટે હકદાર રહેશે.

ઉપરોક્ત રજૂઆતો કરીને અને ઉપરોક્ત નિર્ણયો પર આધાર રાખીને, વર્તમાન અપીલને મંજૂરી આપવા અને વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા પસાર કરાયેલા વિવાદિત ચુકાદા અને ચુકાદામાં ફેરફાર કરવા વિનંતી કરવામાં આવે છે.

૫.૦ શ્રી થોમસ, વિદ્વાન એડવોકેટ શ્રી વિભૂતિ નાનાવતી વતી હાજર થયા છે, જેઓ પ્રતિવાદી નંબર ૩-વીમા કંપનીના વિદ્વાન એડવોકેટ છે.શરૂઆતમાં, પ્રતિવાદી વીમા કંપનીના વિદ્વાન એડવોકેટ શ્રી થોમસે વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા પસાર કરાયેલા વિવાદિત ચુકાદા અને ચુકાદાને ટેકો આપવાનો પ્રયાસ કર્યો છે.જો કે, એ હકીકતને ધ્યાનમાં રાખીને કે ભવિષ્યમાં આવકની ખોટનો ચુકાદો આપતી વખતે, વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલે વિભાજિત આવક અને ગુણક પદ્ધતિ અપનાવી છે જેને માનનીય સર્વોચ્ચ કોર્ટ દ્વારા નિર્ણયોમાં મંજૂરી આપવામાં આવી નથી.તેમણે યોગ્ય આદેશ પસાર કરવા અને ન્યાયી વળતર આપવા વિનંતી કરી છે.

૬.૦ સંબંધિત પક્ષોના વિદ્વાન વકીલોને સાંભળ્યા પછી અને વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા પસાર કરાયેલા વિવાદિત ચુકાદા અને ચુકાદાને ધ્યાનમાં રાખીને, અમારો અભિપ્રાય છે કે વિભાજિત આવક અને ગુણક પદ્ધતિ અપનાવીને આવકની ભાવિ ખોટને ચુકવવામાં વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા વિવાદિત ચુકાદા અને ચુકાદાને ટકાવી શકાતો નથી.ભવિષ્યમાં આવકની ખોટનો ચુકાદો આપતી વખતે, કે. બી. મધુસૂદન અને અન્યો વિરુદ્ધ વહીવટી અધિકારી અને અન્ય (૨૦૧૧) ૪ એસ. સી. સી. ૬૮૯ માં નોંધાયેલા કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ કોર્ટ દ્વારા વિભાજિત આવક અને ગુણક પદ્ધતિ અપનાવવાની મંજૂરી આપવામાં આવી નથી, તેમજ સરલા દેવી વિરુદ્ધ વિભાગીય

વ્યવસ્થાપકના કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ કોર્ટના નિર્ણય, મેસર્સ રોયલ સુંદેરમ એલાયન્સ ઈન્શ્યોરન્સ કંપની લિમિટેડે ૨૦૧૪ (૯) સ્કેલ ૪૩૧ માં અહેવાલ આપ્યો હતો.વર્તમાન કેસમાં, આવકની ભાવિ ખોટનો ચુકાદો આપતી વખતે, વિભાજિત આવક અને ગુણક પદ્ધતિ અપનાવતી વિદ્વત ટ્રિબ્યુનલે મૃતકની આવકને સાડા ચાર વર્ષના સમયગાળા માટે એટલે કે મૃતકની નિવૃત્તિ વય પ્રાપ્ત થાય ત્યાં સુધી દર મહિને ૨૪૩૦૦ રૂપિયા ગણવામાં આવી છે અને બાકીના સાડા ચાર વર્ષમાં (ગુણક ૯ લાગુ કરીને) મૃતકની આવકનું મૂલ્યાંકન કરીને દર મહિને ૪૦૦૦ રૂપિયા ગણવામાં આવી છે, જે ટકાવી શકાતી નથી.સરલા વર્મા (ઉપરોક્ત) ના કિસ્સામાં માનનીય સર્વોચ્ચ કોર્ટના નિર્ણય તેમજ કે. બી. મધુસૂદન અને અન્ય (ઉપરોક્ત) ના કિસ્સામાં પણ નિર્ણય મુજબ, ભવિષ્યમાં આવકની ખોટનો ચુકાદો આપતી વખતે, અકસ્માત સમયે મૃતકની આવકને ધ્યાનમાં લેવી જરૂરી છે અને ત્યારબાદ મૃતકના વ્યક્તિગત ખર્ચમાં માન્ય કપાત અને આવકવેરો અને વ્યાવસાયિક કરવેરાની કપાત કર્યા પછી અને સરલા વર્મા (ઉપરોક્ત) ના કિસ્સામાં માનનીય સર્વોચ્ચ કોર્ટના નિર્ણયના પેરા ૪૨ માં ઉદ્દેખિત ગુણક લાગુ કર્યા પછી, ભવિષ્યમાં આવકની ખોટ નક્કી કરવી જરૂરી છે.આ સંજોગોમાં, વિદ્વત ટ્રિબ્યુનલે વિભાજિત આવક અને ગુણક પદ્ધતિ અપનાવવા પર આવકની ભાવિ ખોટ માટે ૧૦૧૮૮૦૦ રૂપિયા આપવાની ભૌતિક ભૂલ કરી છે.અકસ્માત સમયે મૃત્યુ પામેલા વ્યક્તિની માસિક આવક ૨૭૨૨૩ રૂપિયા હતી.૧૦ ટકા આવકવેરો અને ૨૦૦ રૂપિયા દર મહિને

વ્યાવસાયિક કરવેરાની કપાત કર્યા પછી, ભવિષ્યમાં આવકની ખોટ પહોંચાડવાના હેતુથી મૃતકની વાસ્તવિક આવક દર મહિને રૂ.૩૦૦ રૂપિયા ગણી શકાય.મૃતકના વ્યક્તિગત ખર્ચ માટે એક તૃતીયાંશ કપાત કર્યા પછી, નિર્ભરતાનું નુકસાન દર મહિને રૂ.૧૨૦૦ રૂપિયા થશે.મૃતકની ઉંમર ૫૩ વર્ષની હોવાથી, ભવિષ્યમાં આવકમાં વધારો કરવા માટે કંઈપણ ઉમેરવાની જરૂર નથી.સરલા વર્મા (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ કોર્ટના નિર્ણય અનુસાર મૃતકની ઉંમર ૫૩ વર્ષની હોવાથી ૧૧ નો ગુણક લાગુ કરવો જરૂરી છે.આ સંજોગોમાં નિર્ભરતાનું નુકસાન રૂ.૩૮૪૦૦ રૂપિયા થશે.

૭.૦ મૂળ દાવેદારો સંપત્તિના નુકસાન માટે ૧ લાખ રૂપિયા અને સંઘના નુકસાન માટે ૧ લાખ રૂપિયા મેળવવા માટે પણ હકદાર રહેશે.મૂળ દાવેદારો પણ અંતિમ સંસ્કારના ખર્ચ માટે ૫૦૦૦ રૂપિયા મેળવવા માટે હકદાર રહેશે.આમ, કુલ વળતર રૂ.૨૩૪૩૪૦૦ રૂપિયા થશે અને મૃતકની યોગદાનાત્મક બેદરકારી માટે ૫૦ ટકા બાદ કર્યા પછી, દાવેદારો તેના પર ૯ ટકા વ્યાજ સાથે રૂ.૧૧૭૧૭૦૦ રૂપિયા મેળવવા માટે હકદાર રહેશે.ઉપરોક્ત હદ સુધી, વિદ્યુત ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા પસાર કરાયેલા વિવાદિત ચુકાદા અને ચુકાદામાં આથી ઉપરોક્ત હદ સુધી ફેરફાર કરવામાં આવે છે અને વર્તમાન અપીલને ઉપરોક્ત હદ સુધી આંશિક રીતે મંજૂરી આપવી જરૂરી છે.

૮.૦ ઉપરોક્ત બાબતોને ધ્યાનમાં રાખીને અને ઉપર જણાવેલા કારણોને ધ્યાનમાં રાખીને, વર્તમાન અપીલ સફળ થાય છે.વિદ્વતાપૂર્ણ ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા પસાર કરાયેલા વિવાદિત ચુકાદા અને ચુકાદામાં આથી ફેરફાર કરવામાં આવ્યો છે અને એવું માનવામાં આવે છે કે મૂળ દાવેદારો અરજીની તારીખથી તેની પ્રાપ્તિ સુધી ૯ ટકા વ્યાજ સાથે કુલ ૧૧૭૧૭૦૦ રૂપિયાની રકમ મેળવવા માટે હકદાર રહેશે. ખર્ચ અંગેનો કોઈ હુકમ નથી.

સહી/-

(ન્યાયમૂર્તિ એમ. આર. શાહ)

સહી/-

(ન્યાયમૂર્તિ એ. એસ. સુપેહિયા)

કૌશિક

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to

understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.